

Pázmány Annamária

Farsang az óvodában

A farsang vidám, mulatozó hangulata az óvoda légkörét is meghatározza. A vízkereszttől hamvazószerdáig terjedő időszakban élénk színekkel, vidám dekorációval díszítjük ki a termeket, beszélgetünk a farsangi régi népszokásokról, jelmezeket tervezünk, álarcozatokat készítünk, sokat mókázunk, énekelünk, vidám versenyeket, vicces játékokat játszunk.

Néhány játékötlelet:

- Fánkevény verseny: hátratett kézzel kell egy-egy fánkot minél előbb megenni.
- Seprútáncolás: A gyerekek párban állnak, a zene indítására rövid tánc után tovább kell adni a seprút. Akiknél a zene leállításakor van a seprű, kiáll a játékból.
- Lufiterelgetés: fakanál segítségével minél gyorsabban egy adott helyre kell terelni egy lufit.
- Pingponglabda: a párok homlokuk közé tesznek egy pingponglabdát, és így táncolnak. Amelyik páros tovább megőrzi a labdát, az a nyertes.

A gyermekek leginkább a jelmezbálat kedvelik, hiszen ekkor egy kis időre mesehőssé, hercegnővé változhatnak. Hangolódjunk együtt a farsangra vidám dalokkal, mondókákkal és játékötletekkel!

Figyelem, figyelem!

Közhírré tétetik!

*Az új farsang beköszöntött,
Vígán lakjuk a vízöntőt,
Dalra, táncra, maskarára
Legyél készen hamarjában.
Kiszabták a farsang hosszát,
Hamvazóra látod rosszát.
Mulassunk hát húshagyóig,
Míg farsangunk ki nem űzik!
(magyar népköltés)*

A lányok bevonulnak az elkészített ház mellé, és együtt mondják:
*Elegünk van már a télből,
Hóból, fagyból, hideg szélből,
Jöttünk vígan maskarában,
Tél bosszantó maszkabálba.*

*Szóljon zene síppal, dobbal,
Fusson a tél vándorbottal!
Jöjjön tavasz hívó szóra,
Házunk előtt nyíljon rózsá!*

*Aki itt van, mind erre vár,
Kezdődjék már a karnevál!*

A fiúk csikón, szekérral érkeznek, közben énekelik:
*Sárga csikó, csengő rajta,
Vajon hova megyünk rajta?
Huzsedaré, huzsedom.*

*Sárga csikó, csengő rajta,
menyasszonyért megyünk rajta,
Huzsedaré, huzsedom.*

A fiúk kiabálnak:
*A kapuban a szekér,
itt a legény leányt kér,
nincs szebb virág, mint e lány,
ki néz a ház ablakán.*

Lányok kikiabálnak a házból: (egy kis házikó mellett vagy mögött állnak)
*De a leány azt mondja:
Sárga murok, zöld uborka,
megszökök, mint kecskebéka.*

A kikoszorózott fiúk válaszolnak:
*Aki legény akar lenni,
Nem kell annak megnősülni.
Én is az akarok lenni,
Nem is fogok megnősülni.*

A fiúk csúfolják a férjhez nem ment lányokat: - *Húshagyó, húshagyó, ezt a kislányt itt hagyó.*

A lányok nem hagyják magukat: - *Ember kéne ide szálás, nem olyan vézna, nyálas.*

Fiúk: - *Ez a leány úgy járja. Térdig látszik a lába!*

Lányok: - *Ez a legény, jaj de szép, mint a háromlábú szék. A szemei ragyognak, mint a füles bagolynek.*

Fiúk: - *Hej, szarkaláb, szarkaláb, jönnél hozzám legalább!*

Lányok: - *Fürge legény, kapaszkodj, kisleányhoz ragaszkodj!*

Fiúk: - *Ez a kislány de sárga, talán a hideg rázza.*

Lányok: - *Patak partján pipitér, a te szavad kicsit ér.*

Fiúk: - *Piros rózsza, gyöngyvirág, kettőnkön áll a világ.*

Lányok: - *Aki minket kinevet, egye meg az egeret!*

Fiúk: - *Akinek most kedve nincs, annak egy csöpp esze sincs!*

Lányok: - *Duda, duda, szőrös duda, az is szőrös, aki fújja.*

Fiúk: - *Tedd le, babám, a szűrődöt, hadd ugorjak egyet veled!*

Lányok: - *Minek az a pörge kalap, ha a legény csak egy falat?*

Fiúk: - *Aki minket nem állhat, törje ki a búbánat!*

Lányok: - *Aki miránk haragszik, rázza hideg tavaszid!*

Fiúk: - *Ez a kislány, jaj, de friss, most járja az áprilist.*

Együtt kiáltják: - *Kicsi nékem ez a ház, kirúgom az oldalát!*

Lányok: - *Jössz játszani?*

Fiúk: - *Nem megyek!*

Lányok: - *Fára mászni?*

Fiúk: - *Nem merek!*

Lányok: - *Árkat ásni?*

Fiúk: - *Nem lehet!*

Lányok: - *Kútba nézni?*

Fiúk: - *Leesek!*

Lányok: - *Messze menni?*

Fiúk: - *Elveszek.*

Lányok: - *Táncot járnai?*

Fiúk: - *Szeretek!*

Lányok: - *Kivel járod?*

Fiúk: - *Te veled!*

Lányok: - *Járd hát velem, ha szeretsz!*

Elindulnak, ritmusra járnak:

*Farsang napja ma vagyon,
Tyúkot üssenek agyon.
Bor legyen az asztalon,
Hogy a vendég ihasson.
Tyúk, ide, húsos,
Kalács, ide, fonatos,
Rétes, ide, mákos,
Garas, ide, páros!*

Elindulnak lánc alakban és énekelnek, megfogják egymás kezét:

*Lánc, lánc, hosszú lánc, hosszú láncban járjuk,
Leányoknak, legényeknek koszorút csinálunk.*

Dal (A Kiment a ház az ablakon dal-lamára éneklük):

*Gyertek, menjünk farsangolni,
Három napig csak mulatni,
Vigyünk oda mulatságot,
Sok éneket, mókát, táncot.*

*Levendula ágastul,
ugorj egyet párostul!
Ide, babám, egy kis táncra,
rázkódjék a csizmám szára!
Járj figurát, olyan cifrát,
hogy a padkót vessen szikrát!
Azért varrták a csizmát,*

hogy táncoljunk benne,
ha rongyos is, ha foltos is,
illik a tánc benne.

Ének (Az Egyszer volt egy kemence... dallamára):

Itt a farsang, karnevál,
Februári maszkabál!
Dobozokban kő csörög,
Bő szoknyában lány pörög.

Hű, de vidám dáridó,
Fánk illata csábító.
Állj be közénk, táncolj hát,
Késő estig tart a bál.
Ecce neki, dáridom!

Verses bekiáltók:

Aki nem tud táncolni, menjen haza aludni, három napig úgy járom, térdig kopik a lábom. Csípd meg, bolha, a térdit, hadd ugráljon egy kicsit! Kurta lábú kislány, járjad te is, ujujujjuuú.... Papp Vendelnek nincsen orra, leharapta a sógora. Hej, tedd rá, most tedd rá! Rézsarkantyúd pengesd má', hej, tedd rá, most tedd rá!

Befejezésnek az Úgy tetszik... című éneket énekeljük el:

Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt,
Úgy tetszik, hogy máskor is voltunk itt.
Mulassunk hát egy vagy két óráig,
Végbúcsúnkat míg ki nem adják itt.

Végbúcsúnkak hamar vége leszen,
Szegény ember akár merre mégyen.
Akármerre fordítja kalapját,
Szegény legény így éli világát.

A Virágéknál ég a világ dallamára:

Véget ért már a műsorunk,
Mert mi még oly kicsik vagyunk.
Zimme-zum, zimme-zum,
Recefcice, bum, bum, bum.

Jövöre majd újra jövünk,
Új jelmezbe szerepelünk.
Zimme-zum, zimme-zum,
Recefcice, bum, bum, bum.

Csattogjon a tenyeretek,
Ha tetszettek a gyerekek.
Zimme-zum, zimme-zum,
Recefcice, bum, bum, bum.

JÖJJÖN A TAVASZ!
VESSZEN A TÉL!

Felhasznált irodalom:

- Papp Kornélia (szerk.): Szájról szájra, kézzől kézre. Geobook Hungary, Budapest, 2006.
- Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével. Eöt-vös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.

Horváth Géza

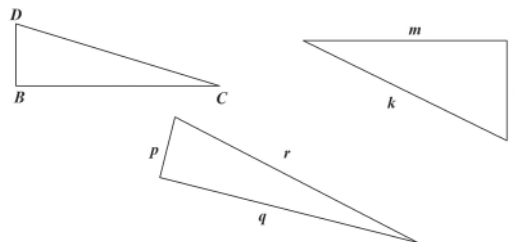
Felkészítő feladatok a matematikai tesztelésre – V. rész

A tesztelésre való felkészítésről szóló sorozatunk V. részében Pitagorasz tételével foglalkozunk.

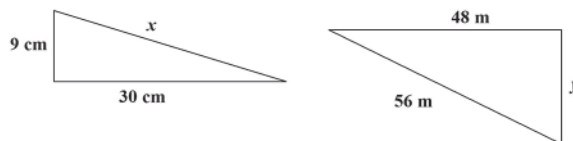
1. Állapítsd meg számítással, hogy derékszögű-e a háromszög, amelynek oldalai:

- a) 16 cm; 30 cm; 34 cm; c) 120 m; 27 m; 123 m;
b) 8 dm; 16 dm; 17 dm; d) 56 cm; 33 cm; 65 cm.

2. Írd fel Pitagorasz tételét az alábbi derékszögű háromszögekre! (Írd fel mind a négy képletet!)

3. Számítsd ki a betűvel jelölt oldal hosszát!

4. Az egyenlő szárú háromszög alapja 24 cm, magassága 15 cm. Milyen hosszú a szára?

5. Az egyenlő szárú háromszög szára 30 m, magassága 25 m. Milyen hosszú a szára?

6. Az $e = a\sqrt{2}$ képlet segítségével számítsd ki

- a) a 15,3 cm oldalú négyzet átlójának hosszát!
b) a négyzet oldalának hosszát, ha átlójának hossza 40 cm!

7. A 15 cm hosszúságú húr 3 cm-re van a kör középpontjától. Milyen hosszú a kör sugara?

8. Milyen hosszú az 5 cm, 12 cm és 15 cm élhosszúságú téglalest testát-lójának hossza?

9. Az $m = \frac{a \cdot \sqrt{3}}{2}$ képlet segítségével számítsd ki

- a) a 22 cm oldalú szabályos háromszög magasságának hosszát!
b) a szabályos háromszög oldalának hosszát, ha magassága 50 cm!

10. Legfeljebb hány cm hosszúságú átlóvasat tehetünk egy olyan téglalap alakú ajtóra, amelynek szélessége 1 m, magassága pedig 2,2 m?

11. A lejtő alapja 10 m, magassága 2 m. Milyen hosszú a lejtő? (Használj zsebszámológépet!)

12. Egy falnak támasztott létra hossza 2,2 m. A létra alja a faltól 0,7 m-re van. Milyen magasan van a létra teteje a falon? (Használj zsebszámológépet, az eredményt add meg centiméter-pontossággal!)

13. Egy útkereszteződésből ugyanabban az időpontban indul el egy-egy autó: az egyik kelet felé, 45 km/h sebességgel, a másik észak felé 60 km/h sebességgel. Milyen messze lesznek egymástól 12 perc múlva? (Ez alatt az idő alatt egyik út sem tér el az eredeti iránytól.)

14. Egy szabályos háromoldalú hasáb alapéle 75 cm, magassága 35 cm. Számítsd ki a térfogatát és a felszínét!

15. Szerkessz derékszöget háromszögvonalzó, körző és szögmérő felhasználása nélkül, a Pitagorasz-tétel segítségével! (Használj táblázatot vagy zsebszámológépet; megoldásodat indokold!)

16. Egy hasáb alaplappja egy olyan egyenlő szárú trapéz, amelynek egyik alapja 27 cm, másik alapja 13 cm, magassága pedig 10 cm. A hasáb magassága 21 cm. Számítsd ki a hasáb térfogatát és felszínét!

17. Egy úszó a 30 m szélességű folyót a partra merőlegesen haladva szeretné átúszni, de a folyó sodrása miatt a kiindulási ponttal szemközti ponttól 11 m-re ér célba. Hány métert tesz meg az úszó?